

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 4

Tilapäisen valiokunnan tehtävät ja asiantuntijalausuntojen pyytäminen

TRE:3261/00.01.05/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Selostus tilapäisen valiokunnan tehtävistä merkitään tiedoksi.

Hankitaan tarvittava selvitys luottamuksen arvioimiseksi.

Asiantuntijana kuullaan Suomen Kuntaliitto ry:tä, jolta pyydetään lausunto apulaispormestarin erottamisen perusteista:

1. Mitä luottamushenkilön erottamattomuuden periaate kunnissa tarkoittaa?
2. Mitä kuntalain mukainen luottamuksen menettäminen luottamushenkilön erottamisperusteena tarkoittaa? Minkälaista oikeuskäytäntöä on olemassa luottamuksen menettämisestä erottamisperusteena?
3. Mitä poliittinen harkinta luottamuksen menettämisen perusteena tarkoittaa ja mitä seikkoja tulee ottaa huomioon arvioitaessa erityisesti sitä, nauttiiko apulaispormestari valtuuston luottamusta?

Lisäksi hankitaan selvitys apulaispormestarin asemasta.

Päätösehdotus

Tilapäisen valiokunnan puheenjohtaja Mikko Aaltonen:

Selostus tilapäisen valiokunnan tehtävistä merkitään tiedoksi.

Hankitaan tarvittava selvitys luottamuksen arvioimiseksi.

Asiantuntijana kuullaan Suomen Kuntaliitto ry:tä, jolta pyydetään lausunto apulaispormestarin erottamisen perusteista:

1. Mitä luottamushenkilön erottamattomuuden periaate kunnissa tarkoittaa?
2. Mitä kuntalain mukainen luottamuksen menettäminen luottamushenkilön erottamisperusteena tarkoittaa? Minkälaista oikeuskäytäntöä on olemassa luottamuksen menettämisestä erottamisperusteena?

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

3. Mitä poliittinen harkinta luottamuksen menettämisen perusteena tarkoittaa ja mitä seikkoja tulee ottaa huomioon arvioitaessa erityisesti sitä, nauttiiko apulaispormestari valtuuston luottamusta?

Kokouskäsittely

Puheenjohtaja Mikko Aaltonen muutti päätösehdotuksensa seuraavaksi:

"Selostus tilapäisen valiokunnan tehtävistä merkitään tiedoksi.

Hankitaan tarvittava selvitys luottamuksen arvioimiseksi.

Asiantuntijana kuullaan Suomen Kuntaliitto ry:tä, jolta pyydetään lausunto apulaispormestarin erottamisen perusteista:

1. Mitä luottamushenkilön erottamattomuuden periaate kunnissa tarkoittaa?

2. Mitä kuntalain mukainen luottamuksen menettäminen luottamushenkilön erottamisperusteena tarkoittaa? Minkälaista oikeuskäytäntöä on olemassa luottamuksen menettämisestä erottamisperusteena?

3. Mitä poliittinen harkinta luottamuksen menettämisen perusteena tarkoittaa ja mitä seikkoja tulee ottaa huomioon arvioitaessa erityisesti sitä, nauttiiko apulaispormestari valtuuston luottamusta?

Lisäksi hankitaan selvitys apulaispormestarin asemasta."

Puheenjohtaja totesi näin muutetun päätösehdotuksen olevan asian käsittelyn pohjana.

Valiokunta hyväksyi muutetun päätösehdotuksen yksimielisesti.

Perustelut

Valtuusto on kokouksessaan 1.7.2024 § 101 päättänyt asettaa keskuudestaan kuntalain 35 §:ssä tarkoitettun tilapäisen valiokunnan valmistelemaan apulaispormestarin erottamista koskevaa asiaa. Valiokunnan työskentelyssä noudatetaan soveltuvin osin Tampereen kaupungin hallintosäännön määräyksiä. Asiat käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta. Valiokunta voi ottaa itselleen sihteerin.

Tilapäisen valiokunnan tulee laatia selvitys siitä, onko apulaispormestari Ilkka Sasi menettänyt valtuuston luottamuksen ja mikä on luottamuksen menettämisen peruste viimeistään syyskuun kaupunginvaltuuston 16.9.2024 käsiteltäväksi. Kuntalain 34 §:n 3 momentin mukaan valtuusto voi erottaa apulaispormestarin kesken toimikauden, jos hän ei nauti valtuuston luottamusta.

Kuntalain 35 §:n mukaisesti tilapäisen valiokunnan tehtävänä on valmistella asia. Tätä valmistelua varten tilapäisen valiokunnan tulee koota asian ratkaisemiseksi riittävä selvitys, varattava asianosaiselle tilaisuus tulla kuulluksi sekä pyydettyä kaupunginhallituksen lausunto.

Tilapäinen valiokunta voi hankkia selvityksensä tueksi asiantuntijoiden lausuntoja.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asianosaisen kuuleminen hallintomenettelyssä perustuu hallintolain 34 §:n 1 momenttiin, jonka mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Tilapäinen valiokunta antaa valmistelemansa aineiston tiedoksi asianosaiselle. Hallintolain 36 §:n mukaan asianosaiselle on ilmoitettava kuulemisen tarkoitus ja selityksen antamiselle varattu määräaika. Kuulemista koskevassa pyynnössä on tarvittaessa yksilöitävä, mistä seikoista selitystä pyydetään. Asianosaiselle on toimitettava kuulemisen kohteena olevat asiakirjat alkuperäisinä tai jäljennöksinä taikka varattava muutoin tilaisuus tutustua niihin.

Kuntalain 35 §:n 3 momentin mukaan tilapäisen valiokunnan on hankittava sen valmisteltaviin kuuluvissa asioissa kunnanhallituksen lausunto. Lausuntopyyntöön liitetään valmistelun edetessä koottu aineisto.

Vuoden 1995 kuntalakiin otettiin säännös ns. sovelletusta parlamentarismista, millä tarkoitetaan valtuuston mahdollisuutta erottaa epäluottamuksen perusteella kunnan toimielin. Säännös oli kuntalain keskeisiä keinoja valtuuston aseman vahvistamiseksi. Säännös merkitsi osittaista luopumisesta periaatteesta, jonka mukaan luottamushenkilö on erottamaton. Erottaminen voi perustua poliittiseen harkintaan, minkä vuoksi laissa ei ole säädetty erottamisperusteista.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu KHO:2024:89 koskee mm. toimielimen erottamista, luottamushenkilön erottamattomuuden periaatetta ja sovellettua parlamentarismia. Kuntalain esitöiden (HE 268 /2014 vp) 34 §:n 3 momenttia koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaisesti säännöksessä säädetään aikaisempaa lakia vastaavasti pormestarin tai apulaispormestarin erottamisesta luottamuspulan vuoksi. KHO toteaa ratkaisussaan, että hallintovaliokunta on edellä mainitun hallituksen esityksen (HE 192/1994 vp) johdosta annettussa mietinnössään (HaVM 18/1994 vp) todennut, että valtuuston aseman korostaminen asukkaiden päätösvallan käyttäjänä edellyttää, että laissa on sallittava luottamushenkilön erottaminen epäluottamuksen perusteella. Valiokunta on lisäksi katsonut, että säännöksen soveltamistilanteessa on päätöksessä mainittava, mihin luottamuspula perustuu. Asian käsittelemisessä tulee noudattaa hallinnon oikeusperiaatteisiin kuuluvia tarkoitussidonnaisuuden periaatetta ja tasapuolisen kohtelun vaatimusta.

Tiedoksi

Suomen Kuntaliitto ry, Laura Klami, Riikka Viitaniemi

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetettiin nähtäväksi 11.7.2024 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätös on lähetetty sähköisesti 11.7.2024

Tampere
11.07.2024

Hanna Sandström
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§4

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)
- varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)